

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України,

національних меншин і міжнаціональних відносин

28 жовтня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

БОЙКО Ю.А. Доброго ранку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку.

КАСАЙ К.І. Доброго ранку, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго.

Шановні колеги, на засіданні присутні 8 членів комітету з 11. Отже, у нас є кворум, засідання оголошую відкритим.

Сьогодні планується розглянути один законопроект, з опрацювання якого комітет визначено головним, та три проекти законів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів.

Порядок денний вам всім...

КУЗНЕЦОВ О.О. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Був всім вам надісланий. Якщо немає заперечень, переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання.

Прошу визначитися голосуванням.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 осіб – за. Тож рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Питання перше. Проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб (реєстраційний номер 11281 від 21.05.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України. Цей законопроект ми розглядаємо в порядку його підготовки до другого читання.

Шановні колеги, на пленарному засіданні Верховної Ради України 17 липня 2024 року за наслідками розгляду в першому читанні даний законопроект був прийнятий за основу. Нашому комітету було доручено доопрацювати його з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести на розгляд Верховної Ради в другому читанні у строки, передбачені статтею 116 Регламенту Верховної Ради України.

До другого читання до комітету надійшло 120 поправок і пропозицій щодо даного законопроекту. Також до комітету надійшли пропозиції щодо тексту законопроекту від ТСК з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Як ви знаєте, до складу цієї комісії входять також члени нашого комітету, і, звичайно, всі отримані пропозиції від ТСК були належним чином опрацьовані.

Варто також зазначити, що ТСК не є суб'єктом, який має право вносити поправки до проектів законів, тому ми можемо їх порахувати лише шляхом внесення відповідних правок від членів комітету. По всіх дискусійних моментах, які виникли при опрацюванні позиції ТСК, знайдено консенсусне

рішення та формулювання. Крім того, від комітету пропонується, що деякі поправки, які після тривалих консультацій з різними підрозділами Апарату Верховної Ради України вбачається доречним внести з метою підготовки якісного кінцевого документа. Звертаю увагу, що кінцева редакція законопроекту, який ми сьогодні розглядали, погоджено з авторами законопроекту.

Тож, керуючись пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", відповідно до якої комітет при здійсненні законопроектної функції має право вносити пропозиції і поправки під час розгляду проекту закону на своєму засіданні, до проекту закону пропонується внести ще 28 поправок та пропозицій від членів комітету, які для зручності попередньо вже внесено до проекту порівняльної таблиці, яка вам була надіслана під номерами: 1, 6, 7, 10, 13, 16, 18, 20, 25, 28, 31, 34, 38, 40, 44, 46, 49, 52, 66, 68, 69, 87, 115, 128, 132, 136, 144, 148. Всі ці поправки виділені в таблиці і навпроти них зазначено народні депутати України члени комітету.

Я не буду зупинятися на окремій поправці та пропозиції, ви мали змогу попередньо ознайомитися зі змістом. Виділю лише декілька ключових моментів остаточної редакції проекту закону.

Дуже багато поправок було ще до виключення із законопроекту змін до Закону України "Про дошкільну освіту". Маю зазначити, що всі вони враховані, оскільки ви знаєте 06.06.2024 року Верховною Радою України було прийнято абсолютно новий відповідний Закон України "Про дошкільну освіту" і всі запропоновані в першому читанні зміни в цій частині стали неактуальні.

Крім того, МОН також заперечує можливість використання об'єктів закладів дошкільної освіти для інших цілей, окрім як для роботи з дітьми, оскільки це не узгоджуватиметься з чинним законодавством. Тому цілком логічно, що ми врахували відповідні поправки і в кінцевій редакції відсутні зміни до Закону України "Про дошкільну освіту".

Також зазначу, що ми мали багато зауважень щодо бази даних про об'єкти нерухомого майна, яка створюється цим законопроектом. У зв'язку з цим доречно зазначити, що зі змісту законопроекту, проголосованого парламентом у першому читанні, вбачається, що основна ідея законопроекту не полягала у створенні публічного реєстру в розумінні Закону України "Про публічні електронні реєстри". Мова йшла саме про оприлюднення в певний спосіб інформації про доступне житло. А оприлюднення зазвичай здійснюється через інформаційно-аналітичні системи, створені відповідно до постанов Кабінету Міністрів України.

Тому всі поправки, які стосуються створення саме реєстру та наповнення законопроекту положенням характерним для створення публічного реєстру, відхилені. Натомість кінцева редакція передбачає створення інформаційно-аналітичної системи об'єктів нерухомого майна для забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом. Ці норми викладено з урахуванням вимог саме до інформаційно-аналітичної системи.

Ще один момент, на який треба звернути вашу увагу. В кінцевій редакції закону, до якого вносяться, зміни розташовані в хронологічному порядку, як того вимагає законодавча техніка. Якщо коротко, то це все.

Тож, колеги, зараз пропоную внести поправки від комітету, а потім, якщо хтось з авторів наполягатиме на своїх правках, надамо їм слово.

Отже, керуючись пунктом 4 частиною першою статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" ставлю на голосування наступну пропозицію. Внести до проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб (реєстраційний номер 11281 від 21.05.2024), поданого народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України, поправки та пропозиції від членів комітету, які в проекті порівняльної таблиці зазначені за номерами: 1, 6, 7, 10, 13, 16, 18, 20, 25, 28, 31, 34, 38, 40, 44, 46, 49, 52, 66, 68, 69, 87, 115, 128, 132, 136, 144, 148. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.
Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Тож рішення прийнято.

Таким чином з урахуванням щойно внесених комітетом правок та пропозицій маємо порівняльну таблицю до законопроекту до другого читання, яка містить всього 148 поправок та пропозицій, з яких пропонується врахувати 53 поправки та пропозиції, а саме номери: 1, 2, 6, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 25, 28, 31, 32, 34, 38, 39, 40, 44, 46, 49, 52, 57, 59, 66, 68, 69, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 99, 101, 115, 128, 129, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 144, 148.

Цей перелік є в нас. Також врахувати частково 25 поправок та пропозицій, а саме номери: 12, 15, 17, 26, 33, 43, 58, 79, 80, 81, 82, 84, 86, 105, 108, 109, 110, 111, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127.

Врахувати редакційно 15 поправок та пропозицій, а саме номери: 14, 29, 42, 50, 51, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 78, 113, 125, 139.

Відхилити 55 поправок та пропозицій, а саме номери: 3, 4, 5, 8, 11, 22, 23, 24, 27, 30, 35, 36, 37, 41, 45, 47, 48, 53, 54, 55, 56, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 83, 85, 95, 96, 98, 100, 102, 103, 104, 106, 107, 112, 114, 116, 117, 118, 119, 130, 131, 141, 142, 143, 145, 146, 147.

Ми запрошувати на наше засідання авторів поправок. Чи є серед народних депутатів? Зрозуміло.

Отже, колеги, з урахуванням зазначеного, ставлю на голосування наступну пропозицію: врахувати поправки та пропозиції, номери: 1, 2, 6, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 25, 28, 31, 32, 34, 38, 39, 40, 44, 46, 49, 52, 57, 69, 66, 68, 69, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 99, 101, 115, 128, 129, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 144, 148.

Врахувати частково поправки та пропозиції номери: 12, 15, 17, 26, 33, 43, 58, 79, 80, 81, 82, 84, 86, 105, 108, 109, 110, 111, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127.

Врахувати редакційно поправки та пропозиції номери: 14, 29, 42, 50, 51, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 78, 113, 125, 139.

Відхилити поправки та пропозиції номери: 3, 4, 5, 8, 11, 22, 23, 24, 27, 30, 35, 36, 37, 41, 45, 47, 48, 53, 54, 55, 56, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 83, 85, 95, 96, 98, 100, 102, 103, 104, 106, 107, 112, 114, 116, 117, 118, 119, 130, 131, 141, 142, 143, 145, 146, 147.

Прошу голосувати. Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко - за

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

З урахуванням щойно прийнятого рішення ставлю на голосування наступне рішення комітету щодо даного проекту закону.

Перше. Затвердити остаточну редакцію проекту закону, запропонованого комітетом.

Друге. Доручити секретаріату комітету доопрацювати текст законопроекту з урахуванням висловлених до нього зауважень під час

редакційного опрацювання Головним управлінням документального забезпечення, а також з урахуванням вимог законодавчої практики... техніки.

Третє. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб (реєстраційний номер 11281 від 21.05.2024 року), поданий народним депутатом України Фроловим та іншими народними депутатами України, доопрацьований комітетом з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

Доручити Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин при підготовці відповідного тексту на підпис Голови Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичні доопрацювання.

Четверте. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України, заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Горбенка Руслана Олександровича.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я теж голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято. З чим вас вітаю.

Переходимо до законопроектів, які нам доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів.

Питання друге. Це проект Закону України про внесення змін до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях (реєстраційний номер 12104 від 08.10.2024 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами. Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання основного його ініціатора народного депутата Фріз Ірину Василівну. Якщо Ірина Василівна присутня, то прошу до слова

ФРІЗ І.В. Дякую, пане голову. Я присутня.

Шановні колеги, цей законопроект спрямований на усунення правової колізії, яка виникла в результаті того, що в Законі про мобілізацію в 23 статті було вживано термін "пропавший безвісти", який не узгоджується з термінологією інших законів України. В результаті на виконання норм Закону про мобілізацію уряд ухвалив декілька своїх постанов, зокрема 560-у, якою визначається порядок взяття громадян під час мобілізації. І зокрема саме в цьому порядку є посилання на те, що статус особи зниклої безвісти потрібно підтверджувати документом про рішення суду визнання цієї особи зниклої безвісти за особливих обставин. Я хочу наголосити, колеги, що згідно чинного законодавства такий документ за рішенням суду взагалі неможливо отримати.

Отже, цей законопроект спрямований на те, щоб усунути цю правову невизначеність, яка, за великим рахунком, призвела до правової колізії

трактування норми закону по-різному. Тобто ми пропонуємо в законопроекті чітко визначити тепер в 23 статті статус зниклих безвісти або визнаних зниклими безвісти за особливих обставин, або безвісти відсутніми. Статус особи зниклої безвісти за особливих обставин визначається достатньо просто, тобто достатньо внести відповідні відомості в Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для того, щоб ця особа набула цей статус і відповідно її близькі і рідні мали можливість використовувати цей статус для отримання своїх додаткових... захисту додаткових своїх прав.

Тому законопроект був підготовлений за підсумком обговорення з громадськими організаціями родин зниклих безвісти. І є величезне прохання до вашого комітету підтримати цей законопроект, тому що він спрямований виключно на усунення правої колізії, яка виникла між законом України через невідповідний термін, який вживано в 23 статті, та порядком, який затверджено Постановою 567 Кабміну.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірино.

Станом на сьогодні маємо висновок Міністерства оборони України, яке підтримує цей законопроект без зауважень. Також проект закону підтримується Міністерством соціальної політики.

Водночас я одразу хотів би звернути вашу увагу на наступне. У відповідній статті Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" замість словосполучення "пропали безвісти" авторами законопроекту пропонується використати більш комплексне формулювання, а саме "зниклий безвісти", "визнаний зниклими безвісти за особливих обставин або безвісно відсутній".

Враховуючи, що станом на сьогодні законодавство України не містить норм, які б визначали порядок отримання статусу саме пропавших безвісти, основна ідея проекту закону щодо необхідності врегулювання питання про надання відстрочки від призову за відповідною підставою вбачається

доречною та обґрунтованою. Водночас варто зазначити, що поняття безвісно відсутніх осіб визначено у статті 43 Цивільного кодексу України і відповідний статус, що отримується на підставі рішення суду, не обов'язково пов'язаний зі зникненням особи через виконання нею завдань щодо захисту держави від збройної агресії.

Зважаючи на вказане, при встановленні відстрочки від призову за відповідною підставою, доцільним вбачається акцент саме на осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, адже відповідно до Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" особливими обставинами зокрема є збройний конфлікт, воєнні дії, тимчасова окупація частини території України тощо.

Шановні колеги члени комітету, чи бажає хтось висловитись по цьому законопроекті? Дякую.

Колеги, для висловлення позиції щодо цього законопроекту ми запросили на наше засідання Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин Добросердова Артура Ринатовича. Прошу до слова. Артур Ринатович, мікрофон, мікрофон включіть.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Доброго дня. Я сподіваюся, мене чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Дуже актуальний законопроект, так само ми його пропрацювали. З усіма тезисами, які були озвучені Андрієм Вікторовичем, повністю погоджуємося.

Єдине, що на два моменти хочемо звернути увагу. Термін "визнані зниклими безвісти" ми би поміняли би на формулювання "мають статус зниклих безвісти за особливих обставин", так як це корелюється з Законом про правовий статус осіб, зниклих безвісти. І питання як далі йде розшифрування "або безвісно відсутніми". Я хочу сказати, що на практиці ми

маємо дуже велику кількість військовослужбовців, які вже оголошені в судовому порядку померлими, і тому вони не зможуть, їх рідні, близькі, звернутися, щоб в порядку цивільного судочинства це зробити.

Разом з тим статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин, в незалежності від наявності таких рішень, він є, буде і лишається поки не буде припинено розшук. Тому ми дуже підтримуємо цей законопроект, він дуже актуальний, ми зараз спільно з Міністерством оборони вносимо зміни до 560 Постанови Кабміну, до цього додатку номер 5, і це дуже важливо і актуально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артур Ринатович.

Колеги, враховуючи актуальність самої ідеї законопроекту, а також беручи до уваги позицію, щойно висловлену Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, пропоную підтримати цей законопроект у першому читанні та наявні до нього зауваження викласти у висновку, який буде надісланий до головного комітету для опрацювання.

Тож якщо ніхто не заперечує, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо уточнення підстави для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях (реєстраційний номер 12104 від 08.10.24 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу визначатися.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Анатолійовичу.
Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду наступного законопроекту, питання третє. Проект Закону України про внесення змін до статті 14 Закону України "Про безоплатну правничу допомогу" щодо гарантування права на безоплатну вторинну правничу допомогу членам сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (реєстраційний номер 12105 від 08.10.24-го року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами.

Головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань правової політики. Основним ініціатором цього проекту закону, як і попереднього, є народний депутат Фріз Ірина Василівна.

Тож, Ірина Василівна, прошу вас до слова.

ФРІЗ І.В. Дякую, пане голову. Дякую, шановні колеги, за підтримку попереднього законопроекту і за слушні зауваження.

Цей законопроект 12105 насправді спрямований на те, щоб родини тих, хто зник безвісти за особливих обставин, мали право на безоплатну вторинну правничу допомогу, тобто щоб члени їхніх родин отримували це право. Тому що згідно чинного законодавства зараз вони не мають його.

Ми вважаємо, що є справедливим такий підхід, який буде передбачати на рівні закону права членів сімей осіб, зниклих безвісти за особливих

обставин, на отримання цієї вторинної правової допомоги. Адже ми з вами розуміємо, що зниклий безвісти за особливих обставин – це потенційно або полонений, або загиблій захисник чи захисниця, і тому члени родин мають право так само отримувати на рівні з іншими категоріями осіб, які його мають, це право.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, станом на сьогодні маємо висновок Міністерства фінансів України, в якому зазначається, що реалізація закону матиме вплив на показники видатків Державного бюджету України.

Проект закону також підтримується Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Як і до попереднього законопроекту, хотів би одразу звернути вашу увагу на деякі зауваження до цього проекту закону. А саме.

Перше. Законопроектом пропонується надати право на безоплатну правничу допомогу членам сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, на час, поки така особа вважається зниклою безвісти за особливих обставин. Водночас вбачається, що безоплатна правнича допомога повинна обмежуватися не проміжком часу, поки така особа вважається зниклою безвісти за особливих обставин, а предметом правничої допомоги, який має виражатися у захисті саме тих прав, які були порушені у зв'язку зі зникненням осіб безвісти за особливих обставин. Захист таких прав може здійснюватись і після втрати особою статусу зниклої безвісти за особливих обставин. Наприклад, права на отримання невиплаченої пенсії у зв'язку з втратою годувальника або права на отримання відомостей про обставини загибелі особи, зниклої безвісти за особливих обставин, місце її поховання тощо.

Таким чином відповідним положенням законопроекту доцільно виключити формулювання щодо проміжку часу та одночасно встановити

обмеження щодо захисту виключно таких прав, які були порушені у зв'язку із зникненням особи безвісти за особливих обставин. Важливим уточненням в даному контексті також має бути положення щодо захисту не лише прав членів сімей, а й самих осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, оскільки відповідно до законодавства їхнє майно підлягає захисту до моменту припинення їх розшуку.

Друге. В проекті закону пропонується надати право на безоплатну правничу допомогу членам сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. У зв'язку з цим варто зазначити, що у статті 1 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" надано... визначено термін "близькі родичі та члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин". При цьому окремого визначення саме членів сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, зазначений закон не містить.

Таким чином, з метою недопущення прогалин у законодавстві в запропонованому законопроекті термінологію необхідно узгодити із положенням Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин".

Крім того, додаючи до Закону "Про безоплатну правничу допомогу" нову категорію осіб, які матимуть право на безоплатну правничу допомогу, ініціаторами не запропоновані відповідні зміни до частини четвертої статті 14 та частини першої статті 19 зазначеного закону.

Шановні колеги, чи є у когось якісь думки з приводу цього законопроекту?

Колеги, так як цей законопроект також стосується діяльності Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, пропоную надати йому слово. Артуре Ринатовичу, прошу вас до слова.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Мною опрацьований цей законопроект і ми з законопроектами, що стосуються про безоплатну правничу допомогу, вже працюємо близько чотирьох місяців, бачили різні їх варіації і коментарі, які

були озвучені від Андрія Вікторовича, всі слухні. Це, скажімо так, повністю відображає і нашу позицію, і наше розуміння.

Але таке є ще прохання, якщо комітет візьме за основу цей законопроект, щоб розглянули ще пункт 28 статті 14, який стосується осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи. Там зараз отримується так: ці особи мають право на безоплатну правову допомогу, однак члени їх сімей такого права не мають, що є нелогічно. Якщо вони позбавлені своєї особистої свободи, вони не можуть реалізовувати це право на безоплатну юридичну допомогу, а саме члени їх сім'ї, які є тут в Україні, вони потребують цієї допомоги.

Що стосується пункту 30, повністю підтримую всі тези і доводи, які були озвучені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так думаю, що ми в зауваженнях своїх викладемо ці пропозиції. Дякую.

Шановні колеги, сама ідея законопроекту, без сумніву, є актуальною, а висловлені до проекту закону зауваження, вважаю, можуть бути виправлені головним комітетом під час підготовки документа до другого читання.

Тож ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 14 Закону України "Про безоплатну правничу допомогу" щодо гарантування права на безоплатну вторинну правничу допомогу членам сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (реєстраційний номер 12105 від 08.10.2024 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Вячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до четвертого питання порядку денного.

ФРІЗ І.В. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, пані Ірина. Вибачте, будь ласка, за ...*(Не чути)* Дякую. Артур Ринатович, дякую вам також за участь.

ДОБРОСЕРДОВ А.Р. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На все добре.

Питання четверте. Проект Закону України про внесення змін до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок та військову службу" щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення безвісти їх неповнорідних брата чи сестри (реєстраційний номер 11531 від 28.08.2024 року), поданий народним депутатом України Гончаренком та іншими народними депутатами.

Головою комітету з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Для

представлення проекту ми запрошували на наше засідання особливо ініціатора народного депутата Гончаренка Олексія Олексійовича. Немає.

Тож коротко. Колеги, проектом закону пропонується внести зміни до Закону України "Про військовий обов'язок та військову службу", відповідно до яких під час дії воєнного стану військовослужбовці матимуть право на звільнення з військової служби: перше – якщо їхні близькі родичі, зокрема рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра загинули або пропали безвісти під час забезпечення національної безпеки і оборони у відсічі і стримуванні збройної агресії проти України в умовах воєнного стану; друге – якщо їхнім близьким родичам, зокрема рідному (повнорідному, неповнорідному) брату чи сестрі посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад, демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння українському народу, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013-го – лютий 2014 року).

Станом на сьогодні маємо наступні висновки до цього законопроекту. Державна прикордонна служба підтримує законопроект. Мінфін України не має зауважень до проекту закону. Міністерство оборони України підтримує законопроект.

Шановні колеги, чи є бажання у когось висловитись щодо цього законопроекту? Дякую.

Колеги, варто зазначити, що Законом України № 3916-ІХ від 21 серпня 2024 року Верховна Рада України внесла зміни до Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", відповідно до яких право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації надано військовозобов'язаним, у яких раніше рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра загинули або зникли безвісти під час участі у бойових діях. Водночас станом на сьогодні відповідні зміни не внесені до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", які надають право на звільнення від військової служби для зазначених категорій осіб.

Враховуючи зазначене, запропоновані в законопроекті положення вбачаються доречними та обґрунтованими. Про необхідність врегулювання цього питання, зокрема, зазначалось і у висновках ГНЕУ, які були оприлюднені до законопроекту, який вже став Законом № 3916-ІХ.

Тож, колеги, зважаючи на підтримку законопроекту центральними органами виконавчої влади, ставлю на голосування наступне рішення комітету: звернутись до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок та військову службу" щодо відновлення права військовослужбовців на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану з причин загибелі або зникнення безвісти їх неповнорідних брата чи сестри (реєстраційний номер 11531 від 28.08.2024 року), поданий народним депутатом України Гончаренком та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Колеги, чи є в когось інформація, якою ви б хотіли поділитися в розділі "Різне"? Дякую.

Шановні колеги, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую.
Засідання оголошую закритим. На все добре. До зустрічі.